

OPROŠTAJNE RIJEČI S. MARIJI OD PRESVETOG SRCA

Pjesništvo sveukupne novije hrvatske lirike ne možemo zamisliti bez prinosa najveće hrvatske duhovne pjesnikinje današnjeg doba - sestre Marije od Presvetog Srca. Sestra Marija od Presvetoga Srca (Anka Petričević, Lovreć, 2. siječnja 1930. – Split, 24. srpnja 2023.), po svom je nadahnuću pjesnikinja, ali i dramatičarka, esejistica, autorica autobiografske, meditativne, transcendentne i filozofsko-teološke proze, također i autorica znanstvenih studija i rasprava s područja filologije, filozofije i teologije. Diplomirala je književnost na Filozofskom fakultetu (1955.) te filozofiju i teologiju na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove (1975.) u Zagrebu. Utemeljiteljica je, inicijatorica i višegodišnja urednica biblioteke *Symposion* u kojoj je od 1975. objavljeno više od 100 knjiga.

Sestra Marija ušla je u hrvatsku književnost pod imenom Anka Petričević ranih pedesetih dvadesetoga stoljeća. Pjesme je počela objavljivati u *Studentskom listu*, u *Književnom Jadranu*, u *Hrvatskom kolu* i u *Krugovima*. Zastupljena je u poznatom krugovaškom zborniku *Četrdesetorica* (1955.). Međutim, u doba ranog postizanja pjesničke slave, kao dobitnica nagrade *Književnog Jadrana* za najbolju pjesmu, *Uputi se, majko*, ujedno i primateljica laskavih priznanja i velikih očekivanja, odlučila se izdvojiti iz svjetovnog života te prihvatiti klauzuru redovnice sv. Klare u splitskom samostanu, u kojem od 1956. godine predano provodi duboki molitveni život.

Svojim pjesništvom sestra Marija nastavlja i nadopunja svoje redovničke molitve i ostale dužnosti, a dosad je objavila više od 30 zbirki pjesama među kojima možemo istaknuti sljedeće naslove: *Stazama ljubavi* (Split, 1961.), *Zvijezda nad Betlehemom* (Zagreb, 1961., 1967. i 1994.), *Nedopjevana pjesma* (1964.), *Sagni se, Majko* (1967.), *U noći* (1970.), *Pjesma Ljubavi* (1974.), *Ovdje je sva povijest moja - Solinskom svetištu i razvalinama*, 1976.; *Magnificat*, 1980., (poema, 1976. i 1980.), *Alvernija* (poema, 1982.), *More Sjaja* (1983.), *Apokalipsa* (poema, 1983.), *Otkupiteljeva ljubav* (poema, 1986.), *Ave Maria* (poema, 1988.), *Tužaljke* (zbirka, napisana 1952. - 1955.; Književni krug, Split 1989.), *Žeđa za vječnom ljubavi*, 1990., *Vječna je ljubav njegova*, 1992., *U sjaju slobode*, grafičko-pjesnička mapa u suautorstvu s akademskim slikarom Josipom Botterijem Dinijem, Zbirka Biškupić, (sonetni vijenac, Zagreb, 1993.), *Molitve srca* (balade, 1993.), *Dosegnuh svoj Sjaj* (1994.), *Moj vječni Izvor* (1996.), *Mistične ruže* (1997.), *Moj bijeli dan* (1998.), *Lovreć - pjesma u*

kamenu, 1997., *Mučenička Hrvatska*, 1998., *Sveta žrtva*, 2000., *Zov vječnih vrhunaca*, 2001., *Hrvatska, zemljo moja*, 2001., *Moj vječni Oceane*, 2002.; *Uskrsnuće : Božanskom srcu – ljubavi duše moje*, 2002., *Estera*, 2004., *Vječni izvor života*, 2006., *Tajanstvo dubina* (lirska pjesnička proza, 2007.), *Pogled u misterij*, 2010., *Ti si me zvao*, 2015., *Sjaj svjetlosti*, 2016., *Vječnost ljubavi*, 2011., *Hrvatska, domovino moja*, 2017. i brojne druge. Također je objavljivala meditativnu i autobiografsku prozu (*Tornju bjelokosni*, 1988.; *Žeđa za vječnom ljubavlju*, 1990.), drame (*Plameni krijes – sv. Nikoli Taveliću*, 1973., *Juriš na sinjsku tvrđavu*, 1975., *Pokrštenje Ilira i Hrvata*, 1976.) te studije i eseje.

Zastupljena je u mnogobrojnim antologijama hrvatskog pjesništva. U godini svojega zemaljskog odlaska objavila je u Splitu 2023. zbirku *Dolazak Hrvata*.

Bila je dugogodišnja članica DHK-a te od 2008. i DHK-a Herceg Bosne, članica Matice hrvatske, Hrvatskoga književnog društva sv. Jeronima. Osnovala je 1995. Molitveni savez Legije Srca Isusova i Marijina, koji broji oko 1600 članova.

Za svoje umjetničko djelovanje sestra Marija od Presvetoga Srca dobila je odličje Danice hrvatske s likom Marka Marulića 1990., Nagradu Grada Splita 1995., Nagradu Županije Splitsko-dalmatinske 2001., Nagradu HAZU za poeziju iz Zaklade Dragutina Tadijanovića 2010. godine, Nagradu Antuna Branka i Stanislava Šimića 2012., Nagradu „Dobrojutromore“ pjesničkih susreta u Podstrani 2016.

O njezinom radu višekratno su pisali Drago Šimundža, Nedjeljko Mihanović, Boro Pavlović, Dragutin Rosandić, Joža Skok, Rudolf Brajičić, Josip Marcelić, Ante Kusić, Ivan Pandžić, Hrvojka Mihanović-Salopek, Veljko Vučetić, Miljenko Buljac, Josip Lucić, Vendelin Karačić, Neven Jurica, Božidar Petrač, Atanazije Matanić i brojni drugi, a Ljubo Stipišić uglazbio je njene stihove.

Pjesništvo sestre Marije od Presvetoga Srca svojom je dubinom i punoćom izražaja uronjeno u vrelo kršćanskog nadahnuća, ali uvijek i otvoreno svijetu svojim čovjekoljubljem, domoljubljem, promicanjem etičnosti te socijalne i društveno-povijesne pravednosti. Njezina bogata duševnost, visoko obrazovanje, plemenitost, a skromnost istinske intelektualke, platonski je zadivila još za studentskih dana duh velikog Tina Ujevića. Ipak, s. Marija je *živjela i jedan poseban život daleko od ovoga svijeta, u kojem je ona jedinstvena kad uranja u izvoran pjesnički glas svoje introspekcije i metafizičke refleksije*. Svako njezino promišljanje usmjereno je mističnoj percepciji približavanja duše prema Božjoj riječi i tom

cilju ona je posvetila vrhunac kreativnog zanosa s puninom svog duha. Svoje transcendentalne, mistične doživljaje sugestivno i poticajno je pjesnički oblikovala i time je svojem čitateljstvu otvorila jedan novi duhovni svijet koji nam se razotkriva u čudesnim i dosad neslućenim spoznajnim vidovima. Kad s. Marija pjeva jednostavnom molitvenom naracijom – ona se gorljivo stapa se s teškoćama i vapajima prošnji cijelog hrvatskog naroda. A kad pjeva mistički poneseno, astralno, u metaforičkim vizijama – onda kroz dubinu individualne unutarne molitvene kontemplacije gotovo vrhunaravno ponire u svijet onostranog. Iz njenih pjesama izvire sjaj moralne uzvišenosti, ali i toplina autoričine skromnosti i poniznosti. I kad je zbog zdravstvenih problema s kralježnicom s. Marija prolazila kroz puno ljudske boli i trpljenja, njezine pjesme bile su još jače posvećene obilnim duhovnim preobraženjima i ulaženjem u mističnu blizinu Božje milosti.

Budući da smo i moj otac Nedjeljko Mihanović i ja, njegova kći, imali prigodu i čast pisati o poeziji s. Marije, dobili smo mogućnost povremeno telefonom razgovarati sa s. Marijom. Prisjećam se njenih riječi koje su sve bile pune jedinstvene miline jer je isijavala ljubav prema svakom čovjeku. Koliko sam sretna što sam je uopće imala prigode slušati i razgovarati s njom i sad mi se čini, pjesnički rečeno, kao da sam imala privilegij razgovarati s Nebom! I kad pri zemaljskom rastanku pomišljam na njezino putovanje prema Nebeskom Zaručniku, žarko želim da taj put bude onakav kakvim ga je ona sama u stihovima svoje knjige anticipirala: *“Uskrsnuće – Božanskom srcu – ljubavi duše moje”*.

Hrvojka Mihanović-Salopek